

Βρυξέλλες, 16 Φεβρουαρίου 2022
(OR. en)

5959/1/22
REV 1

COMPET 71
IND 28
MI 87
RECH 59
ENT 11
MAP 5
TELECOM 37

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2022) 31 final/2

Θέμα: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Η στρατηγική της ΕΕ για την τυποποίηση Δημιουργία παγκόσμιων προτύπων για μια ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 31 final/2.

σνημμ.: COM(2022) 31 final/2

Βρυξέλλες, 2.2.2022
COM(2022) 31 draft

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Η στρατηγική της ΕΕ για την τυποποίηση
Δημιουργία παγκόσμιων προτύπων για μια ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή ενιαία
αγορά της ΕΕ**

Η στρατηγική της ΕΕ για την τυποποίηση

Δημιουργία παγκόσμιων προτύπων για μια ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ

I. Εισαγωγή – Πρότυπα για την ενίσχυση των αξιών, των πολιτικών στόχων και της εφαρμογής της νομοθεσίας ΕΕ

Τα πρότυπα βρίσκονται στο πυρήνα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Τα τελευταία 30 χρόνια το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης έχει δώσει πάνω από 3600 εναρμονισμένα πρότυπα, που επέτρεψαν στις εταιρείες να συμμορφωθούν με την ενωσιακή νομοθεσία, αλλά και πολύ περισσότερα ευρωπαϊκά πρότυπα και τεχνικές προδιαγραφές που προάγουν τη διαλειτουργικότητα, την ασφάλεια των πολιτών της ΕΕ και την προστασία του περιβάλλοντος. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα έχουν αποφέρει μεγάλα οφέλη για τις εταιρείες και τους καταναλωτές, διαμορφώνοντας ένα ισότιμο πεδίο ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά για τις επιχειρήσεις και αυξάνοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών,

Η ευρωπαϊκή τυποποίηση λειτουργεί μέσα σ' ένα όλο και πιο ανταγωνιστικό παγκόσμιο περιβάλλον. Πολλές τρίτες χώρες έχουν θετική στάση απέναντι στην τυποποίηση, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στις βιομηχανίες τους να έχουν ανταγωνιστικό προβάδισμα όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά και τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Η ανταγωνιστικότητα, η τεχνολογική κυριαρχία, η μείωση των εξαρτήσεων της Ευρώπης, καθώς και η προστασία των αξιών της ΕΕ, όπως και οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες μας, θα εξαρτηθούν από τον βαθμό επιτυχίας των Ευρωπαίων συντελεστών στον τομέα της τυποποίησης σε διεθνές επίπεδο. Αυτό όχι μόνο προϋποθέτει δυνατές δεξιότητες τυποποίησης τόσο στη βιομηχανία όσο και στην πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά θα πρέπει η ευρωπαϊκή τυποποίηση να γίνει πιο ταχεία, ευέλικτη και ικανή να προτρέχει ως προς τις ανάγκες τυποποίησης.

Ταυτόχρονα, η ευρωπαϊκή τυποποίηση πρέπει να ανταποκριθεί στον ολοένα και πιο γρήγορο ρυθμό της καινοτομίας και να καταρτίζει πρότυπα γρήγορα, επιτυγχάνοντας παράλληλα υψηλής ποιότητας αποτελέσματα. Άλλοι, συνήθως ιδιωτικοί και μη ευρωπαϊκοί όμιλοι είναι πιο ευέλικτοι και ταχύτεροι στην κατάρτιση προτύπων. Ιδίως στις νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες, το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης δεν καταφέρνει συχνά να ανταποκριθεί έγκαιρα και, συνεπώς, χάνεται το πλεονέκτημα του «πρώτου που θα κινηθεί» μέσω της τυποποίησης.

Ενώ η ευρωπαϊκή τυποποίηση σημείωσε επιτυχίες όσον αφορά τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, η στρατηγική σημασία των προτύπων δεν έχει αναγνωριστεί επαρκώς, γεγονός που αποβαίνει επιζήμιο για τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στην εκπόνηση προτύπων. Η κατάσταση αυτή πρέπει ν' αλλάξει. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που ελήφθησαν για τον χάρτη πορείας¹, η στρατηγική που ανακοινώνεται με το παρόν έγγραφο προτείνει ένα σύνολο ενεργειών ώστε τα πρότυπα να επανέλθουν στον πυρήνα μιας ανθεκτικής, πράσινης και ψηφιακής ενιαίας αγοράς της ΕΕ και να ενισχυθεί ο παγκόσμιος ρόλος του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης.

II. Αξιοποίηση του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης – ώστε να δώσει αποτελέσματα ως προς την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και να στηρίζει την ανθεκτικότητα της ενιαίας αγοράς

Η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση των βιομηχανιών της ΕΕ όπως και η εύρυθμη και ανθεκτική ενιαία αγορά βασίζονται σ' ένα σύστημα τυποποίησης που λαμβάνει επαρκώς υπόψη τις πολιτικές

¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy/feedback_en?p_id=25976796

προτεραιότητες της ΕΕ. Τα φιλόδοξα σχέδια της ΕΕ για μια κλιματικά ουδέτερη, ανθεκτική και κυκλική οικονομία δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς ευρωπαϊκά πρότυπα για μεθόδους δοκιμών, συστήματα διαχείρισης ή διαλειτουργικές λύσεις. Στην παγκόσμια κούρσα για ψηφιακή πρωτοπορία, η ικανότητα δημιουργίας διεθνών προτύπων για ψηφιακά προϊόντα, διεργασίες και υπηρεσίες που θα λειτουργούν ως παγκόσμια σημεία αναφοράς έχει ζωτική σημασία για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Εν συντομία, οι πολιτικές φιλοδοξίες της ΕΕ για μια ανθεκτική, πράσινη και ψηφιακή οικονομία θα διαψευστούν, αν τα πρότυπα που τις συνοδεύουν καθοριστούν σε άλλες περιοχές του κόσμου.

Συνεπώς, επιπλέον των εν εξελίξει τυποποιητικών εργασιών στα διάφορα βιομηχανικά οικοσυστήματα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει σήμερα κρίσιμα «επείγοντα θέματα τυποποίησης», σε τομείς όπου θα χρειαστούν πρότυπα τα προσεχή χρόνια, ώστε να αποφευχθούν στρατηγικές εξαρτήσεις και να αναλάβει ηγετικό ρόλο η ΕΕ στις πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες. Ύστερα από την ανάλυση των στρατηγικών εξαρτήσεων στην επικαιροποιημένη Βιομηχανική Στρατηγική², καθώς και τις παρατηρήσεις που συνεισέφεραν τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω των βιομηχανικών συμμαχιών, αναδείχθηκε η επείγουσα ανάγκη για την κατάρτιση προτύπων στους εξής στρατηγικούς τομείς: πρότυπα για να ξεπεραστούν τα τρέχοντα εμπόδια στην παραγωγή εμβολίων και φαρμάκων για τη νόσο COVID-19· πρότυπα για να στηριχθεί η ανακύκλωση των κρίσιμων πρώτων υλών· πρότυπα για να στηριχθεί η σταδιακή ανάπτυξη της αξιακής αλυσίδας καθαρού υδρογόνου· πρότυπα για να στηριχθεί το τσιμέντο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, αφού έχει σημαντικές δυνατότητες εξοικονόμησης εκπομπών· πρότυπα για την πιστοποίηση μικροκυκλωμάτων ως προς την ασφάλεια, τη γνησιότητα και την αξιοπιστία· και πρότυπα δεδομένων για την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των δεδομένων, της ανταλλαγής δεδομένων και επανάχρησης δεδομένων προς στήριξη των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων.

Για να ικανοποιηθούν αυτές οι επείγουσες ανάγκες τυποποίησης και να προσδιοριστούν καλύτερα και να απαντηθούν μελλοντικά επείγοντα θέματα και ανάγκες, η Επιτροπή θα προτείνει σειρά μέτρων.

Πρώτον, η Επιτροπή θα δράσει άμεσα για τα επείγοντα θέματα τυποποίησης που προαναφέρθηκαν, όπως αποτυπώνονται στο ετήσιο πρόγραμμα της Ένωσης του 2022 για την τυποποίηση. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει αιτήματα τυποποίησης, θα συνεργαστεί με τις αντίστοιχες κοινότητες ενδιαφερόμενων μερών έγκαιρα και θα στηρίζει τις εργασίες και με χρηματοδότηση. Η Επιτροπή καλεί τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να δώσουν προτεραιότητα στην παράδοση αυτών των εργασιών χωρίς καθυστέρηση.

Δεύτερον, ένα νέο φόρουμ υψηλού επιπέδου θα συγκεντρώσει εκπροσώπους των κρατών μελών των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης και των εθνικών φορέων τυποποίησης, της κοινωνίας των πολιτών³ και της πανεπιστημιακής κοινότητας ώστε να βοηθήσει να τεθούν προτεραιότητες, να καθοδηγήσει σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες τυποποίησης, να συντονίσει την αποτελεσματική εκπροσώπηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων σε διεθνή φόρα τυποποίησης και να εξασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκές δραστηριότητες τυποποίησης ανταποκρίνονται στην ανάγκη για μια πιο πράσινη, ψηφιακή, δίκαιη και ανθεκτική οικονομία της ΕΕ. Επιπροσθέτως, οι εργασίες του φόρουμ θα ενισχύσουν την τεχνική εμπειρογνώσια και τις δεξιότητες ως προς τα πρότυπα. Ειδικές υποομάδες θα κατευθύνουν τις εργασίες σε επιχειρησιακό επίπεδο. Το φόρουμ υψηλού επιπέδου θα συνεργαστεί στενά με τις υφιστάμενες ομάδες εμπειρογνομένων όπως το βιομηχανικό φόρουμ, το συμβούλιο καινοτομίας δεδομένων, οι βιομηχανικές συμμαχίες καθώς και το ευρωπαϊκό φόρουμ για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας⁴. Αυτό θα επιτρέψει στην κοινότητα της τυποποίησης να αντιδρά ταχύτερα

² COM(2021) 350 final

³ Συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων καταναλωτών και περιβαλλοντικών και κοινωνικών συντελεστών

⁴ Το φόρουμ δίνει τη δυνατότητα στις εθνικές αρχές να ανταλλάζουν απόψεις και εμπειρίες για την άρση των κυριότερων εμποδίων στην έρευνα στον τομέα της ασφάλειας και στοχεύει στο να στηρίξει μια συνεπή και στρατηγική προσέγγιση στη χάραξη πολιτικής για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας στην ΕΕ.

και ευθυγραμμισμένα με τις ανάγκες των φορέων καινοτομίας και των χρηστών. Η ανάμειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στη συζήτηση για τις προτεραιότητες της τυποποίησης στην ΕΕ είναι θεμελιώδης για την εξασφάλιση πολιτικής συναίνεσης και θα διευκολυνθεί από μια ετήσια εκδήλωση υψηλού επιπέδου.

Τρίτον, μαζί με το φόρουμ υψηλού επιπέδου, η Επιτροπή θα δρομολογήσει την επανεξέταση υφιστάμενων προτύπων για τον προσδιορισμό των αναγκών αναθεώρησης ή εκπόνησης νέων προτύπων με σκοπό την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της ψηφιακής δεκαετίας της Ευρώπης και για τη στήριξη της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς.

Τέταρτον, σε τεχνικό επίπεδο, η Επιτροπή θα δημιουργήσει έναν *κόμβο αριστείας της ΕΕ για τα πρότυπα*, ώστε να συντονιστεί καλύτερα και να αξιοποιηθεί η υφιστάμενη εμπειρογνωσία στον τομέα της τυποποίησης, η οποία είναι διάσπαρτη εντός της Επιτροπής, οργανισμών της ΕΕ και κοινών επιχειρήσεων. Σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ο κόμβος θα συμβάλει στην πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών στον τομέα της τυποποίησης, θα στηρίζει τις εργασίες σε τομείς προτεραιότητας και θα παρακολουθεί τις διεθνείς τυποποιητικές δραστηριότητες. Χάρη στον κόμβο θα ικανοποιηθούν τα αιτήματα του δημόσιου τομέα για την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και προδιαγραφών στους τομείς όπως η ηλεκτρονική ταυτοποίηση (eID), η ηλεκτρονική διακυβέρνηση (eGovernment) ή η ευρωπαϊκή υποδομή για τις υπηρεσίες αλυσίδας συστοιχιών. Η Επιτροπή θα ορίσει υπεύθυνο σε διευθυντική θέση για θέματα τυποποίησης, ώστε να κατευθύνει τις εργασίες του *κόμβου αριστείας* και να εξασφαλίσει τη γενική εποπτεία και τον συντονισμό των διαφόρων τυποποιητικών δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την Επιτροπή.

Πέμπτον, σε συνεργασία με τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, η Επιτροπή θα αναζητήσει λύσεις και θα θέσει στόχους για να επιταχυνθεί η εκπόνηση προτύπων που θα υποβοηθούν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Αυτό απαιτεί ενισχυμένες προσπάθειες απ' όλες τις πλευρές. Προϋποθέτει βελτίωση της συνέπειας των νέων προτύπων με τη νομοθεσία της ΕΕ, ώστε να διευκολυνθεί η έγκαιρη έκδοσή τους. Επιπλέον οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης πρέπει να μειώσουν τον χρόνο που μεσολαβεί μέχρι την έγκριση ενός εναρμονισμένου προτύπου και της επίσημης παράδοσής του στην Επιτροπή⁵. Ενώ ο χρόνος μεταξύ της παράδοσης και της δημοσίευσης των στοιχείων αναφοράς στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* μειώθηκε το 2020 και το 2021, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται για την ταχύτερη δημοσίευση των προτύπων, εκπληρώνοντας παράλληλα το καθήκον που έχει να επαληθεύει αν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του δικαίου της ΕΕ.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, η πρόοδος στο παρελθόν ήταν σχετικά αργή και τα πρότυπα υπηρεσιών εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν μόλις το 2 % του συνόλου των ευρωπαϊκών προτύπων. Η Επιτροπή έχει προχωρήσει με την αξιολόγηση των πλέον συναφών τομέων στους οποίους τα εναρμονισμένα πρότυπα θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα και να μειώσουν τους φραγμούς της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων υπηρεσιών για την προηγμένη μεταποίηση και τις κατασκευές. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την προώθηση του έργου αυτού σχετικά με τις επιχειρηματικές υπηρεσίες.

Οι δημόσιες συμβάσεις, ως εργαλείο για την προώθηση της υιοθέτησης προτύπων για καινοτόμα, πράσινα και ψηφιακά προϊόντα, είναι άλλος ένας τομέας τον οποίο η Επιτροπή θα αξιολογήσει από κοινού με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

⁵ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, COM(2022) 30.

Η Επιτροπή:

- Θα συνεργαστεί με τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, τα ενδιαφερόμενα μέρη και άλλους εταίρους για την άμεση αντιμετώπιση των επείγουσών αναγκών τυποποίησης που εντοπίστηκαν, όσον αφορά την παραγωγή εμβολίων και φαρμάκων κατά της νόσου COVID-19, την ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών, την αξιακή αλυσίδα καθαρού υδρογόνου, το τιμμέντο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, την πιστοποίηση μικροκυκλωμάτων και τα πρότυπα δεδομένων.
- Θα συστήσει ένα φόρουμ υψηλού επιπέδου που θα συνδράμει την Επιτροπή στην πρόβλεψη των προσεχών προτεραιοτήτων τυποποίησης και θα συνεργαστεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εξασφάλιση πολιτικής συναίνεσης σχετικά με τις προτεραιότητες αυτές.
- Θα συμπεριλάβει τις προτεραιότητες τυποποίησης στο ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της Ένωσης για την τυποποίηση από το 2022 και μετά.
- Θα επανεξετάσει τα υφιστάμενα πρότυπα για να προσδιορίσει τις ανάγκες αναθεώρησης ή εκπόνησης νέων προτύπων για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της ψηφιακής δεκαετίας της Ευρώπης και τη στήριξη της ανθεκτικότητας της ενιαίας αγοράς της ΕΕ.
- Θα δημιουργήσει έναν *κόμβο αριστείας της ΕΕ για τα πρότυπα* με σκοπό τη συγκέντρωση της εμπειρογνωσίας στον τομέα της τυποποίησης και θα διορίσει άτομο σε διευθυντική θέση για θέματα τυποποίησης, το οποίο θα διευθύνει το εν λόγω δίκτυο και θα διασφαλίζει την εποπτεία της Επιτροπής όσον αφορά την ευθυγράμμιση των τυποποιητικών δραστηριοτήτων με τους πολιτικούς στόχους και τα στρατηγικά συμφέροντα της ΕΕ.
- Θα συνεργαστεί με τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης για συγκεκριμένες λύσεις και στόχους ώστε να επιταχυνθεί η κατάρτιση και η έκδοση προτύπων, εφαρμόζοντας συγκεκριμένες λύσεις για την επίτευξη μεγαλύτερης συνέπειας των προτύπων που προσφέρονται προς δημοσίευση μέσω αναφοράς στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

III. Προάσπιση της ακεραιότητας, της συμπεριληπτικότητας και της προσβασιμότητας του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης — θέσπιση αρχών χρηστής διακυβέρνησης

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης, οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης CENELEC και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI) διαδραματίζουν προνομιακό και εξέχοντα ρόλο: είναι οι μόνοι οργανισμοί που είναι επιλέξιμοι για την επεξεργασία αιτημάτων τυποποίησης που εκδίδονται από την Επιτροπή. Ο ρόλος αυτός απορρέει από την επιλογή του νομοθέτη της ΕΕ να ζητά από τους εν λόγω οργανισμούς, οι οποίοι διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, να εκπονούν πρότυπα και παραδοτέα τυποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση.

Το ειδικό καθεστώς των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης συνοδεύεται από ευθύνες. Περισσότερο από ποτέ, τα πρότυπα δεν πρέπει να αφορούν μόνο τις τεχνικές συνιστώσες, αλλά και τις βασικές δημοκρατικές αξίες και συμφέροντα της ΕΕ, καθώς και τις πράσινες και κοινωνικές αρχές. Για παράδειγμα, τα πρότυπα για την κυβερνοασφάλεια ή την ανθεκτικότητα των υποδομών ζωτικής σημασίας έχουν στρατηγική σημασία. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά τα εναρμονισμένα πρότυπα, που έχουν εγκριθεί βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας εναρμόνισης, είναι δημοσιευμένα στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και τα οποία το Δικαστήριο θεώρησε ως μέρος του δικαίου της ΕΕ για τους σκοπούς της ερμηνείας των εν λόγω προτύπων⁶. Για να εξασφαλιστεί ότι το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης παράγει αποτελέσματα από την άποψη αυτή, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι προωθεί τα συμφέροντα και τις αξίες της ΕΕ.

⁶ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Οκτωβρίου 2016, C-613/14, ECLI:EU:C:2016:821. .

Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι οι σημερινές διαδικασίες λήψης αποφάσεων εντός των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης, ιδίως στο ETSI, επιτρέπουν την άνιση συγκέντρωση ψήφων σε ορισμένα εταιρικά συμφέροντα: ορισμένες πολυεθνικές έχουν αποκτήσει περισσότερες ψήφους από τους φορείς που εκπροσωπούν ολόκληρη την κοινότητα των ενδιαφερόμενων μερών. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή πιστεύει ότι πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές διοικητικής και χρηστής διακυβέρνησης όταν οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης ενεργούν κατόπιν ευρωπαϊκών αιτημάτων τυποποίησης και εκπονούν πρότυπα που χρησιμοποιούνται για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τους κανόνες που επιβάλλονται προς το συμφέρον των πολιτών της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποβάλλει σήμερα πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012. Στην πρόταση ορίζεται ότι, για να είναι επιλέξιμοι για αιτήματα τυποποίησης από την Επιτροπή, οι εκπρόσωποι των εθνικών οργανισμών τυποποίησης της ΕΕ και του ΕΟΧ πρέπει να είναι εκείνοι που έχουν την εξουσία λήψης αποφάσεων σε κάθε στάδιο της εκπόνησης ενός προτύπου που ζητείται από την Επιτροπή. Μέσω της ισόρροπης εκπροσώπησης μεταξύ άλλων και των κοινωνικών συντελεστών στους εθνικούς φορείς τυποποίησης, αυτό θα ενισχύσει τον ανοικτό χαρακτήρα, τη διαφάνεια και τη συμπεριληπτικότητα της διαδικασίας.

Οι ΜΜΕ είναι σημαντικές κινητήριες δυνάμεις για την καινοτομία και σημαντικοί χρήστες των προτύπων. Ωστόσο, πρέπει να βελτιωθεί η πρόσβασή τους στα πρότυπα και στις διεργασίες για την κατάρτιση προτύπων. Το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 προβλέπει πιο φιλικούς προς τις ΜΜΕ όρους (ελεύθερη πρόσβαση σε σχέδια προτύπων, πρόσβαση στις δραστηριότητες των εθνικών οργανισμών τυποποίησης, εφαρμογή ειδικών συντελεστών στα πρότυπα κ.λπ.).

Στο πλαίσιο αυτό, για να συμπληρωθεί η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012, η Επιτροπή καλεί τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να υποβάλουν προτάσεις έως το τέλος του 2022 για τον εκσυγχρονισμό της διακυβέρνησής τους. Στις προτάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν το πώς θα αντιμετωπίσουν την άνιση και αδιαφανή εκπροσώπηση των βιομηχανικών συμφερόντων και την αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ, της κοινωνίας των πολιτών και των χρηστών. Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο να παρέχουν ελεύθερη πρόσβαση σε πρότυπα και άλλα παραδοτέα. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνεργαστεί με τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης σε εποικοδομητικό διάλογο χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα φόρουμ για να τους βοηθήσει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Εάν σημειωθεί ανεπαρκής πρόοδος, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012, ανάλογα με τις ανάγκες. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει αξιολόγηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 το δεύτερο τρίμηνο του 2022.

Μπορούν να γίνουν περισσότερα σε εθνικό επίπεδο για να βελτιωθεί η πρόσβαση στην τυποποίηση και στα ίδια τα πρότυπα. Συνεπώς, η Επιτροπή θα δρομολογήσει διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των εθνικών φορέων τυποποίησης για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και την προώθηση νέων ιδεών σχετικά με τον τρόπο διευκόλυνσης των φιλικών προς τις ΜΜΕ συνθηκών και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και των χρηστών σε ολόκληρη την Ένωση. Επιπλέον, η Επιτροπή θα αξιοποιήσει τα υφιστάμενα δίκτυα, συμπεριλαμβανομένου του δικτύου «Enterprise Europe Network» (EEN), ώστε να προσεγγίσει ένα ευρύτερο κοινό των ΜΜΕ και να διοργανώσει προγράμματα κατάρτισης, ενημερωτικές συναντήσεις και υλικό καθοδήγησης.

Η πρόσφατη νομοθεσία⁷ και οι προτάσεις της Επιτροπής⁸ παρέχουν στην Επιτροπή την εξουσία να εγκρίνει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τεχνικές ή κοινές προδιαγραφές μέσω εκτελεστικών

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1009 για τα προϊόντα λίπανσης, κανονισμός (ΕΕ) 2017/745 για τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, κανονισμός (ΕΕ) 2017/746 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2017, για τα in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα, οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των

πράξεων. Δεδομένου του ρόλου των εναρμονισμένων προτύπων στην ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης, η επιλογή αυτή ενσωματώθηκε ως εφεδρική λύση, ώστε να διασφαλιστεί ότι εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον, όταν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν τα εναρμονισμένα πρότυπα. Για να αποφευχθεί ο κατακερματισμός των τομεακών προσεγγίσεων, η Επιτροπή θα εργαστεί προς την κατεύθυνση μιας οριζόντιας προσέγγισης όσον αφορά τα κριτήρια και τις διεργασίες για το πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να αναπτύξει κοινές προδιαγραφές μέσω εκτελεστικών πράξεων, στις περιπτώσεις όπου αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία. Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να συμβαίνει όταν τα πρότυπα καθυστερούν ή η διαδικασία παρεμποδίζεται λόγω έλλειψης συναίνεσης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Ο νεοσυσταθείς *κόμβος αριστείας της ΕΕ* που ανακοινώθηκε στην παρούσα στρατηγική θα παράσχει την αναγκαία τεχνική εμπειρογνώση για την ανάπτυξη των εν λόγω κοινών προδιαγραφών.

Η Επιτροπή:

- Υποβάλλει νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012, στην οποία προτείνει βασικά κριτήρια που πρέπει να τηρούνται κατά τη διεκπεραίωση αιτημάτων ευρωπαϊκής τυποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012.
- Καλεί τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να υποβάλουν προτάσεις έως το τέλος του 2022 για τον εκσυγχρονισμό της διακυβέρνησής τους, ώστε να εκπροσωπείται πλήρως το δημόσιο συμφέρον και τα συμφέροντα των ΜΜΕ, της κοινωνίας των πολιτών και των χρηστών και να διευκολύνεται η πρόσβαση σε πρότυπα.
- Θα δρομολογήσει την αξιολόγηση του κανονισμού (ΕΕ) 1025/2012 προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον εξακολουθεί να είναι κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- Θα δρομολογήσει, έως το τέλος του 2022, διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους των κρατών μελών και των εθνικών φορέων τυποποίησης για να συμπεριληφθούν καλύτερα, μεταξύ άλλων, η κοινωνία των πολιτών και οι χρήστες, και να επιτευχθούν φιλικές προς τις ΜΜΕ συνθήκες για την τυποποίηση.
- Θα αναπτύξει οριζόντια προσέγγιση για την ανάπτυξη τεχνικών ή κοινών προδιαγραφών μέσω εκτελεστικών πράξεων στο πλαίσιο της τομεακής νομοθεσίας

IV. Καθορισμός παγκόσμιων προτύπων: στήριξη της ηγετικής θέσης της ΕΕ ως πρωτοπόρου σε βασικές τεχνολογίες και προώθηση των βασικών αξιών της ΕΕ

Παραδοσιακά, η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε ισχυρό παγκόσμιο αποτύπωμα στις διεθνείς τυποποιητικές δραστηριότητες και αξιοσημείωτο ιστορικό όσον αφορά τη μετατροπή των διεθνών προτύπων σε ευρωπαϊκά πρότυπα. Σήμερα, οι Ευρωπαίοι εμπειρογνώμονες και οι εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης παραμένουν σημαντικοί παράγοντες, αλλά το γεωπολιτικό τοπίο έχει αλλάξει σημαντικά τα τελευταία χρόνια: άλλοι συντελεστές ακολουθούν μια πολύ πιο δυναμική προσέγγιση της διεθνούς τυποποίησης από ό,τι η ΕΕ και έχουν αποκτήσει επιρροή στις διεθνείς επιτροπές τυποποίησης. Στόχος της ΕΕ είναι να διαμορφώσει διεθνή πρότυπα σύμφωνα με τις αξίες και τα συμφέροντά της, αλλά δέχεται έντονο ανταγωνισμό⁹.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να προωθήσουν μια πιο στρατηγική προσέγγιση των διεθνών δραστηριοτήτων τυποποίησης, ιδίως στη Διεθνή Ένωση Τηλεπικοινωνιών (ITU), στον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO) και στη Διεθνή Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC), αλλά και σε άλλες σχετικές παγκόσμιες συμπράξεις, φόρουμ και κοινοπραξίες¹⁰, προκειμένου να διασφαλιστούν η

εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα, και κανονισμός (ΕΕ) 2019/881, πράξη για την κυβερνοασφάλεια.

⁸ Τεχνητή νοημοσύνη (COM/2021/206), μπαταρίες (COM/2020/798), μηχανολογικά προϊόντα [COM(2021)202], αγορά υδρογόνου και αερίου [COM(2021) 804].

⁹ Βλ. επίσης την έκθεση στρατηγικής ανάλυσης προοπτικών της Επιτροπής (2021).

¹⁰ Π.χ., 3GPP, OneM2M, IETF, IEEE, W3C, OASIS, ECMA International, UN/CEFACT.

παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, η ασφάλεια και η ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, καθώς και η ικανότητα της ΕΕ να προάγει τις αξίες της.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ, οι οργανισμοί τυποποίησης της ΕΕ και οι βιομηχανίες της ΕΕ δεν συντονίζουν αποτελεσματικά ούτε μοιράζονται πόρους για τη στήριξη των διεθνών διεργασιών τυποποίησης και αρχών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), όπως ο ανοικτός χαρακτήρας, η διαφάνεια και η συναίνεση. Αυτό έχει οδηγήσει σε μια κατάσταση όπου σε ευαίσθητους τομείς, όπως οι μπαταρίες λιθίου, η αναγνώριση προσώπου ή το ψηφιακό δίδυμο, άλλες περιοχές του κόσμου αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο σε διεθνείς τεχνικές επιτροπές που προωθούν τις τεχνολογικές λύσεις τους, οι οποίες συχνά δεν συνάδουν με τις αξίες, τις πολιτικές και το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ.

Ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, των εθνικών οργανισμών τυποποίησης και των ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ πρέπει να βελτιωθεί για να ενισχυθεί η φωνή της ΕΕ στην παγκόσμια τυποποίηση. Ο *κόμβος αριστείας της ΕΕ για τα πρότυπα* θα παρακολουθεί τις σχετικές διεθνείς δραστηριότητες τυποποίησης και ο συντονισμός θα επιτυγχάνεται σε πολιτικό επίπεδο μέσω του φόρουμ υψηλού επιπέδου, όπως ανακοινώνεται στην παρούσα στρατηγική.

Μια ιδιαίτερη κρίσιμη κατάσταση αφορά την τυποποίηση του διαδικτύου ώστε να υπάρξει ένα ελεύθερο, ανοικτό, προσβάσιμο, χωρίς αποκλεισμούς και ασφαλές παγκόσμιο διαδίκτυο. Τα τελευταία χρόνια, η διεθνής τυποποίηση για τα διαδικτυακά πρωτόκολλα πολιτικοποιείται όλο και περισσότερο, με κίνδυνο να περιοριστεί η εξέλιξη του παγκόσμιου ανοικτού διαδικτύου και να παρεμποδιστεί η διαδικασία ψηφιοποίησης σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Επιτροπή θα ασχοληθεί ενεργά με το ζήτημα αυτό: σε στενή συνεργασία με εταίρους που έχουν την ίδια συλλογιστική, σε σύνδεση με τις εργασίες της G7¹¹ και του Συμβουλίου Τεχνολογίας και Εμπορίου ΕΕ-ΗΠΑ (TTC), θα εργαστεί για την αύξηση της ευρωπαϊκής παρουσίας στα σχετικά διεθνή φόρουμ. Ο νεοσυσταθείς *κόμβος αριστείας της ΕΕ για τα πρότυπα* που εξαγγέλθηκε στην παρούσα στρατηγική θα στηρίξει το έργο αυτό. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την ανάπτυξη διεθνώς συμφωνημένων βασικών διαδικτυακών προτύπων και θα δημοσιεύει τα εν λόγω δεδομένα και τις σχετικές ορθές πρακτικές σε ιστότοπο της ΕΕ για την παρακολούθηση των προτύπων του διαδικτύου. Η Επιτροπή θα προτείνει επίσης πιθανά μέτρα πολιτικής για την προώθηση της ανάπτυξης βασικών προτύπων του διαδικτύου, όπως το IPv6.¹²

Ο καθορισμός απαιτήσεων βιωσιμότητας στο πλαίσιο του οικολογικού σχεδιασμού και της επικείμενης πρωτοβουλίας για τα βιώσιμα προϊόντα θα απαιτήσει την ανάπτυξη προτύπων για την ευρωπαϊκή αγορά. Η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει την υιοθέτηση αυτών των προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να επιτύχει ευρύτερα σε διεθνές επίπεδο τους πολιτικούς στόχους της και να εξασφαλίσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις πρωτοπόρους βιομηχανίες.

Η Επιτροπή παρακολουθεί επίσης τη διεθνή τυποποίηση για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας και αναπτύσσει μια προσέγγιση της ΕΕ, δεδομένου ότι η τυποποίηση στον τομέα αυτό έχει άμεσο αντίκτυπο στην ασφαλή και βιώσιμη χρήση του διαστήματος και λόγω του ρόλου των διαστημικών τεχνολογιών στις προσπάθειες της ΕΕ για τεχνολογική κυριαρχία. Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της για συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της διαστημικής βιομηχανίας¹³, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με άλλους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, θα παρουσιάσει σχέδιο για την προώθηση της χρήσης των υφιστάμενων υβριδικών μη στρατιωτικών/αμυντικών προτύπων και θα αναλάβει ηγετικό ρόλο στην εκπόνηση νέων προτύπων σε διεθνές επίπεδο.

¹¹ Υπουργική δήλωση της G7 — Σύνοδος των υπουργών Ψηφιακής και Τεχνολογίας (28 Απριλίου 2021)

¹² JOIN(2020) 18

¹³ COM(2021) 70 final

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να στηρίζουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, εμπειρογνομόνων των ΜΜΕ, συνδικαλιστικών οργανώσεων και εκπροσώπων των καταναλωτών σε διεθνείς δραστηριότητες τυποποίησης. Δεδομένου ότι τα πρότυπα δεν ρυθμίζουν μόνο την τεχνική πτυχή ενός προϊόντος, αλλά μπορούν να έχουν αντίκτυπο στους ανθρώπους, τους εργαζομένους και το περιβάλλον, μια συμπεριληπτική και πολυσυμμετοχική προσέγγιση μπορεί να επιφέρει σημαντικούς ελέγχους και ισορροπίες στη θέσπιση προτύπων.

Οι κοινωνικές, περιβαλλοντικές και δεοντολογικές αξίες της ΕΕ είναι κοινές με αυτές πολλών παγκόσμιων εταιρών που έχουν την ίδια συλλογιστική. Στις εμπορικές συμφωνίες που συνάπτει η ΕΕ, τα κεφάλαια για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο και για τις ορθές κανονιστικές πρακτικές διαδραματίζουν ήδη σημαντικό ρόλο στην προώθηση των στόχων της ΕΕ ως προς την τυποποίηση, ιδίως επειδή ενισχύουν την υιοθέτηση διεθνών προτύπων από τους εμπορικούς εταίρους και χάρη της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων φορέων τυποποίησης. Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο για μια πιο στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά τη μόχλευση εμπορικών συμφωνιών και συμπράξεων για τη στήριξη κοινών συμφερόντων στον καθορισμό διεθνών προτύπων με βασικούς εταίρους. Οι εν εξελίξει συζητήσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες για περισσότερη συνεργασία και συνεργατική δράση στο πλαίσιο του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας (ΤΤC) ή οι μελλοντικές συζητήσεις σχετικά με τα πρότυπα στο πλαίσιο των προγραμματισμένων ψηφιακών συμπράξεων με την Ιαπωνία, τη Δημοκρατία της Κορέας και τη Σιγκαπούρη αποτελούν καλά παραδείγματα συνεργασίας της ΕΕ με διεθνείς εταίρους στον τομέα της τυποποίησης.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τον διάλογο της με άλλες χώρες, όπως η Κίνα, και θα διερευνήσει πιθανούς τομείς συνεργασίας, για παράδειγμα για τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Για να ενισχυθεί η οικονομική σχέση της Ένωσης με τις γειτονικές χώρες και άλλες σημαντικές περιοχές-εταίρους, όπως η Αφρική ή η Λατινική Αμερική και η Καραϊβική, είναι αναγκαίο να προωθηθεί και να διευκολυνθεί η υιοθέτηση ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων από τις χώρες αυτές, καθώς και η συμμετοχή τους στη θέσπιση προτύπων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα αναπτύξει πρωτοβουλίες, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας υφιστάμενες συμπράξεις και σχέδια συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης και των φορέων τυποποίησης σε τρίτες χώρες. Θα αξιοποιήσει επίσης τη στρατηγική για την Global Gateway (παγκόσμια πύλη) ώστε να προωθήσει αυτά τα πρότυπα μέσω των δραστηριοτήτων χρηματοδότησης των υποδομών¹⁴. Ο ρόλος της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας είναι εξίσου σημαντικός για την προώθηση του ηγετικού ρόλου της ΕΕ ως παγκόσμιου φορέα καθορισμού προτύπων.

Η Επιτροπή:

- Θα δημιουργήσει έναν μηχανισμό, με τη συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ και των εθνικών φορέων τυποποίησης, για την παρακολούθηση, την ανταλλαγή πληροφοριών, τον συντονισμό και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής προσέγγισης όσον αφορά τη διεθνή τυποποίηση (ISO, IEC, ITU και άλλα σχετικά διεθνή φόρουμ), με την υποστήριξη του *κόμβου αριστείας της ΕΕ για τα πρότυπα*.
- Θα προωθήσει την κατάρτιση και την εφαρμογή διεθνών προτύπων για ένα δωρεάν, ανοικτό, προσβάσιμο και ασφαλές παγκόσμιο διαδίκτυο και θα δημιουργήσει έναν ιστότοπο για την παρακολούθηση των διαδικτυακών προτύπων της ΕΕ.
- Θα παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή των υφιστάμενων δεσμεύσεων σχετικά με την τυποποίηση στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ και θα χρησιμοποιεί τις εν λόγω εμπορικές συμφωνίες, καθώς και τους ρυθμιστικούς διαλόγους και τις ψηφιακές συμπράξεις, με σκοπό τη συνεργασία για την τυποποίηση με εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις σε στρατηγικούς τομείς και τον συντονισμό των θέσεων στους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης.
- Θα προωθήσει τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της τυποποίησης και των προτύπων της ΕΕ με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Η Ευρώπη στον κόσμο (NDICI-GE) και το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», με σκοπό επίσης τη στήριξη της συμμετοχής

¹⁴ JOIN(2021) 30.

των ενδιαφερόμενων μερών στη διεθνή τυποποίηση (ΜΜΕ, κοινωνία των πολιτών, πανεπιστημιακοί).

- Θα χρηματοδοτήσει έργα τυποποίησης σε επιλεγμένες αφρικανικές χώρες στο πλαίσιο της πολιτικής της για την αναπτυξιακή συνεργασία και την Global Gateway (παγκόσμια πύλη). Η ΕΕ θα προωθήσει βασικά ευρωπαϊκά πρότυπα σε χώρες-εταίρους με προοπτικές προσχώρησης/στενότερη ολοκλήρωση με την εσωτερική αγορά της ΕΕ, αρχής γενομένης από τις γειτονικές χώρες της ΕΕ.

V. Καινοτομία αιχμής που προωθεί έγκαιρα πρότυπα

Η ηγετική θέση της ΕΕ στον τομέα της τυποποίησης εξαρτάται από την ικανότητα καινοτομίας των βιομηχανικών οικοσυστημάτων της. Τα έργα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (E&A&K) της ΕΕ επιτρέπουν την είσοδο νέων τεχνολογιών σε πιο ώριμο στάδιο, ευνοώντας τη δυνατότητα εφαρμογής τους σε μεγαλύτερη κλίμακα και προωθώντας την υιοθέτησή τους από την αγορά. Ως εκ τούτου, η βάση E&K της Ευρώπης, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και των προηγούμενων προγραμμάτων, πρέπει να αξιοποιηθεί περισσότερο για τον εντοπισμό και τη μεταφορά σχετικής έρευνας για νέα πρότυπα.

Υπάρχει αναξιοποίητο δυναμικό στην κανονιστική έρευνα που προηγείται του κανονιστικού σταδίου και χρηματοδοτείται από την ΕΕ για τη στήριξη των αναγκών τυποποίησης. Η κατάλληλη κατανομή των πόρων για την έρευνα προ κανονιστικού σταδίου μπορεί να συμβάλει στο να εξασφαλιστεί ότι η Ευρώπη θα αναλάβει ηγετικό ρόλο στις διεθνείς διεργασίες τυποποίησης. Η ετήσια δράση της Επιτροπής «Προβλέψεις σχετικά με την τυποποίηση» στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Putting (more) Science into Standards (PSIS)» [Να δώσουμε (πιο) επιστημονικές βάσεις στα πρότυπα], σε συνεργασία με τη CEN και την CENELEC, αποτελεί σημαντική άσκηση για τον έγκαιρο εντοπισμό μελλοντικών ευκαιριών τυποποίησης και για την οικοδόμηση σημαντικών γεφυρών μεταξύ των κοινοτήτων έρευνας, καινοτομίας και τυποποίησης.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, μεταξύ άλλων με τις άμεσες δράσεις και τις συμπράξεις τους, όπως οι κοινές επιχειρήσεις και το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», καθώς και οι κοινοί χάρτες πορείας του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για την τεχνολογία σε συνεργασία με τη βιομηχανία. Προβλέπουν τις ανάγκες τυποποίησης και συνδέουν τις στρατηγικές προτεραιότητες με την έρευνα στο προκαταρκτικό στάδιο. Για τον λόγο αυτό η διαδικασία αξιολόγησης και επανεξέτασης των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων E&A&K λαμβάνει ήδη υπόψη τις ανάγκες τυποποίησης, για παράδειγμα στο πλαίσιο των βασικών δεικτών επιδόσεων και των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τρόπους για την καλύτερη στήριξη ερευνητών και φορέων καινοτομίας που συμμετέχουν σε χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα E&A&K προκειμένου να συμμετάσχουν σε σχετικές δραστηριότητες τυποποίησης. Θα δρομολογήσει την πλατφόρμα «Standardisation Booster», μια πλατφόρμα που θα βοηθήσει τους δικαιούχους, των οποίων τα ερευνητικά αποτελέσματα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» είναι πιθανό να οδηγήσουν στην αναθεώρηση ή τη δημιουργία ενός προτύπου, να ελέγξουν κατά πόσο τα αποτελέσματα αυτά έχουν σημασία για την τυποποίηση. Η έγκαιρη συμμετοχή της κοινότητας έρευνας και καινοτομίας στην εκπόνηση προτύπων αποτελεί επίσης ευκαιρία για την ανάπτυξη εμπειρογνομωσίας και δεξιοτήτων στον τομέα της τυποποίησης. Σήμερα, οι ερευνητές, οι εταιρείες τεχνολογίας και οι νεοφυείς επιχειρήσεις συχνά δεν θεωρούν την τυποποίηση προτεραιότητα: δεν γνωρίζουν πάντοτε τα οφέλη της τυποποίησης, δεν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους ή θεωρούν ότι ο χρόνος που δαπανάται σε δραστηριότητες τυποποίησης δεν ανταμείβεται επαρκώς. Μια συνεκτική προσέγγιση για τη διευκόλυνση των τυποποιητικών δραστηριοτήτων και την αύξηση της στρατηγικής ευαισθητοποίησης των ερευνητών και των φορέων καινοτομίας θα προωθηθεί με έναν ειδικό ευρωπαϊκό κώδικα ορθής πρακτικής για τους ερευνητές σχετικά με την τυποποίηση.

Πέρα από την E&A&K, η επιτυχής υιοθέτηση προτύπων εξαρτάται άμεσα από το πόσο γρήγορα μπορούν να δημιουργηθούν αγορές που θα έχουν ηγετική θέση σ' ολόκληρη την Ένωση. Η δημιουργία κρίσιμης μάζας για την έγκαιρη ανάπτυξη τεχνολογιών όπως τα συνδεδεμένα αυτοκίνητα, τα ευφυή εργοστάσια, τα ψηφιακά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης δημιουργεί ευρωπαϊκή δυναμική που στηρίζει την ηγετική θέση της ΕΕ σ' αυτούς τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό, προγράμματα ανάπτυξης όπως ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) και το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» (DEP) είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη βιομηχανικών ικανοτήτων όσον αφορά παγκόσμια πρότυπα στην Ευρώπη, και ο ρόλος τους θα πρέπει να ενισχυθεί στο μέλλον.

Τα πρότυπα του μέλλοντος θα πρέπει να μετατραπούν από κείμενα σε μηχαναγνώσιμους μορφότυπους, οι οποίοι θα είναι πιο εύχρηστοι, ιδίως για τις ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα στηρίζει αυτή τη μετάβαση. Επιπλέον, θα καλέσει τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να ενσωματώσουν λύσεις ανοικτής πηγής στις δραστηριότητές τους, οι οποίες μπορούν να παράσχουν στις ΜΜΕ λύσεις ταχείας διαλειτουργικότητας κατά την υιοθέτηση τεχνολογικών λύσεων.

Η Επιτροπή:

- Θα δρομολογήσει την πρωτοβουλία «Standardisation Booster» για τη στήριξη των ερευνητών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για να ελέγξουν οι ερευνητές αν τα αποτελέσματά τους μπορούν να τυποποιηθούν.
- Θα αναπτύξει έναν κώδικα ορθής πρακτικής για τους ερευνητές στον τομέα της τυποποίησης, ώστε να ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ τυποποίησης και έρευνας/καινοτομίας μέσω του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), έως τα μέσα του 2022.

VI. Εξασφάλιση μελλοντικής εμπειρογνομιάς στον τομέα της τυποποίησης — η ανάγκη για εκπαίδευση και δεξιότητες

Η χρήση προτύπων αυξάνεται, η σημασία της τυποποίησης για την ανταγωνιστικότητα και το δημόσιο συμφέρον είναι αδιαμφισβήτητη, αλλά η γενική ευαισθητοποίηση και κατάρτιση σχετικά με την τυποποίηση είναι συγκριτικά μικρές. Δεν υπάρχει επίσημη εκπαίδευση ούτε επαγγελματική κατάρτιση σχετικά με την τυποποίηση. Πολλές εταιρείες της ΕΕ —μεγάλες ή μικρές— δεν διαθέτουν δομημένη και στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την τυποποίηση, η οποία να αντανακλά τη σημασία της τυποποίησης για διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, είτε πρόκειται για συμμόρφωση με τις νομοθετικές διατάξεις είτε για πρόσβαση στην αγορά είτε για γενική επιχειρηματική στρατηγική.

Αυτό είναι ανησυχητικό και αποτυπώθηκε στη συνολική δυσκολία πρόσληψης τεχνικών εμπειρογνομόνων για τις εργασίες ανάπτυξης της τυποποίησης. Η επιτυχία του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης βασίζεται σε πληθώρα εμπειρογνομόνων από τη βιομηχανία, τις δημόσιες διοικήσεις, την κοινωνία των πολιτών, την έρευνα ή την ακαδημαϊκή κοινότητα για την υλοποίηση όλων των κρίσιμων πτυχών της κατάρτισης προτύπων. Χάρη κυρίως στις επενδύσεις των εταιρειών, των πανεπιστημίων, των ερευνητικών ιδρυμάτων και των δημόσιων διοικήσεων, το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης σημείωσε επιτυχία. Η Ευρώπη χρειάζεται τους καλύτερους εμπειρογνώμονες τυποποίησης για να πραγματώσει με επιτυχία τις παγκόσμιες φιλοδοξίες της και να στηρίξει μια ψηφιακή, πράσινη και ανθεκτική ενιαία αγορά.

Το πρόβλημα επιδεινώνεται από την επερχόμενη αλλαγή γενεάς. Πολλοί από τους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι εργάστηκαν για την τυποποίηση τις τελευταίες δεκαετίες, θα συνταξιοδοτηθούν. Ταυτόχρονα, το τοπίο της τυποποίησης γίνεται πιο περίπλοκο: οι νέες τεχνολογικές προκλήσεις και οριζόντιες παράμετροι — όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η προστασία των δεδομένων ή η κυβερνοασφάλεια — θα απαιτήσουν νέες δεξιότητες για την εκπόνηση προτύπων. Οι τυποποιητικές δραστηριότητες είναι διαβαθμισμένες σε διάφορα επίπεδα, με πρωτοβουλίες σε εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς που διαμορφώνουν τις τάσεις και καθορίζουν την πρόοδο που σημειώνεται στην τυποποίηση.

Στον τομέα της εκπαίδευσης, η ανάπτυξη ειδικών ενοτήτων για την τυποποίηση σε σπουδές σχετικές με τις επιχειρήσεις, το δίκαιο ή τις σπουδές μηχανικού μπορεί να αποτελέσει σημαντική ώθηση για τη διεύρυνση της ευαισθητοποίησης και των γνώσεων στον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θα προωθήσει τη διοργάνωση πανεπιστημιακών ημερίδων τυποποίησης για την ευαισθητοποίηση πανεπιστημιακών και φοιτητών. Οι πλατφόρμες μεταξύ πανεπιστημιακών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τυποποίησης, όπως η πλατφόρμα «EU Academy» της Επιτροπής¹⁵, μπορούν να αποτελέσουν ένα φόρουμ ανταλλαγών και ενθάρρυνσης για την ανάπτυξη διδακτικών ενοτήτων.

Η μεγαλύτερη προβολή εντός των περιφερειών και των συνεργατικών σχηματισμών μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό μοχλό για την προώθηση των γνώσεων στον τομέα της τυποποίησης και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη εμπειρογνομωσίας στον τομέα της τυποποίησης μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ προσφέρουν δυνατότητες για δραστηριότητες προ του κανονιστικού σταδίου, ώστε οι ερευνητές να αποκτήσουν σημαντικές γνώσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εκπόνηση προτύπων. Μέχρι σήμερα, δεν έχουν υπάρξει πρωτοβουλίες για την αξιοποίηση αυτής της εμπειρογνομωσίας μεταξύ ερευνητών και η Επιτροπή θα αρχίσει να διερευνά τη δυνατότητα δημιουργίας ενός ειδικού ερευνητικού δικτύου για τα πρότυπα στο πλαίσιο του COST (ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας).

Η Επιτροπή:

- Θα διοργανώσει ευρωπαϊκές ημέρες τυποποίησης στα πανεπιστήμια για να ευαισθητοποιήσει τους πανεπιστημιακούς και τη φοιτητική κοινότητα κόσμο σχετικά με την τυποποίηση.
- Θα δρομολογήσει πρωτοβουλίες για νέους ερευνητές και ερευνήτριες και δίκτυα από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, συμπεριλαμβανομένης της ένωσης COST, για την ανάδειξη της έρευνας και της καινοτομίας μέσω της τυποποίησης και της έρευνας που προηγείται του κανονιστικού σταδίου.
- Θα χρησιμοποιήσει την πλατφόρμα «EU Academy» της Επιτροπής για τη διάδοση εκπαιδευτικού διαδικτυακού υλικού για την τυποποίηση. Θα προωθήσει την ανάπτυξη και διάδοση εκπαιδευτικών ενοτήτων για την τυποποίηση στο πλαίσιο του φόρουμ υψηλού επιπέδου ώστε να προσελκύσει και να εκπαιδεύσει νέους επαγγελματίες στην τυποποίηση και να προαγάγει ευκαιρίες απόκτησης νέων δεξιοτήτων.

VII. Το μέλλον του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης — πώς θα προχωρήσουμε

Τα πρότυπα δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι ενσωματωμένα στους πολιτικούς στόχους που αφορούν την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας, την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών και των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, την καινοτομία, την ασφάλεια, την προστασία των καταναλωτών, των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, καθώς και μια ανοικτή, στρατηγική αυτονομία και ουδέτερη κλιματικά, ανθεκτική και κυκλική οικονομία. Συνεπώς, είναι μέγιστης σημασίας να διασφαλίσουμε τη χρηστικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη χρησιμότητα των προτύπων κατά μήκος όλων των βιομηχανικών αξιακών αλυσίδων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των κοινωνικών συντελεστών.

Η ΕΕ έχει τη δυνατότητα να γίνει η εμπροσθοφυλακή και να ηγηθεί της τυποποίησης διεθνώς, βελτιώνοντας τη συνεργασία της με διεθνείς εταίρους με τους οποίους μοιράζεται την ίδια συλλογιστική, ιδίως όσον αφορά τεχνολογικά πεδία που στο μέλλον θα αποκτήσουν στρατηγική σημασία. Συνεπώς, η Επιτροπή δεσμεύεται να κάνει περισσότερο λειτουργικό και ευέλικτο το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης, ώστε να εκδίδονται περισσότερα πρότυπα που θα αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών μας, θα υπηρετήσουν το δημόσιο συμφέρον της ΕΕ, θα προαγάγουν τη βιωσιμότητα και θα διατηρήσουν και ενισχύσουν τις δημοκρατικές αξίες.

¹⁵ <https://academy.europa.eu/>

Η διαφάνεια στη διαδικασία έκδοσης των προτύπων θα συμβάλει στην εξάλειψη των συμφορήσεων στη διαδικασία κατάρτισης των προτύπων και θα καταστήσει πιο αποδοτικό το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης. Η διαφάνεια θα επιτρέψει επίσης στους συντελεστές από τον δημόσιο και ιδιωτικό χώρο να συλλάβουν καλύτερα τα κενά που υπάρχουν και τις μελλοντικές ανάγκες για πρότυπα.

Η δέσμευση και τακτική συμβολή όλων των σχετικών συντελεστών —συμπεριλαμβανομένων των διοργανικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών, της βιομηχανίας και των πανεπιστημίων— καθώς και η αποτελεσματικότητα των ελέγχων και ισορροπιών θα έχουν τεράστια σημασία για την επιτυχία του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης.

Με τη στρατηγική αυτή, η Επιτροπή αναδεικνύει τον ρόλο της ΕΕ ως παγκόσμιου πρωτοπόρου στην εκπόνηση προτύπων, προβάλλει τις αξίες της ΕΕ και παρέχει στις βιομηχανίες ανταγωνιστικό προβάδισμα.

Η Επιτροπή:

- Θα δημοσιεύει, μαζί με το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της Ένωσης και το κυλιόμενο πρόγραμμα για την ευρωπαϊκή τυποποίηση όσον αφορά τις ΤΠΕ, έναν ετήσιο πίνακα με τις δραστηριότητες τυποποίησης που έχουν προγραμματιστεί, είναι σε εξέλιξη και έχουν ολοκληρωθεί, ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη διαφάνεια στο σύστημα της ευρωπαϊκής τυποποίησης.